

Jurisprudența C.E.D.O. în materia executării silite^[1]

I. Dreptul de a iniția proceduri judiciare. Durata excesivă a procedurii de executare silită. Emiterea unei autorizații pentru funcționarea unei școli private. Cetățeni străini. Respectarea unei hotărâri a Curții de Justiție a Comunității Europene. Rolul autorităților administrative în executarea unor hotărâri cu efect asupra drepturilor civile ale persoanei

Articolul 6 paragraful 1 asigură oricărei persoane dreptul de a-i fi judecate pretențiile privind drepturile și obligațiile sale civile de către o instanță; astfel, este materializat dreptul de acces la justiție, adică dreptul de a iniția proceduri judiciare, acesta fiind însă numai o latură a dreptului consacrat de art. 6. Cu toate acestea, dreptul protejat ar fi iluzoriu dacă sistemul juridic al unui stat semnatar ar permite ca o hotărâre definitivă și executorie să rămână inoperantă în detrimentul uneia dintre părți. Ar fi de neconceput ca art. 6 paragraful 1 să descrie în detaliu garanțiile procedurale oferite părților litigante – în cadrul unor proceduri echitabile, publice și rapide – fără să mai protejeze executarea hotărârilor judecătorești; concepția conform căreia art. 6 privește în mod exclusiv dreptul de acces la instanță ar putea duce la situații incompatibile cu principiul supremației dreptului pe care statele contractante și l-au asumat odată cu ratificarea Convenției. Executarea unei hotărâri judecătorești trebuie, așadar, privită ca parte integrantă a noțiunii de „proces” cuprinsă în art. 6; mai mult, Curtea a aplicat deja acest concept în cauze referitoare la durata procedurilor.

Principiile expuse mai sus au o importanță și mai mare în contextul procedurilor administrative referitoare la o cauză al cărei rezultat are o influență decisivă asupra drepturilor civile ale părților. Solicitând revizuirea la cea mai mare instanță administrativă a statului, reclamanții au cerut nu doar anularea deciziilor invocate, dar, mai înainte de toate, înlăturarea efectelor acestora. Protecția efectivă a uneia dintre părțile acestei proceduri și reinstituirea ordinii de drept presupun o obligație în sarcina autorităților administrative, de a se supune hotărârii acestei instanțe supreme. Curtea constată, în acest sens, că autoritățile administrative formează un element al statului supus ordinii de drept, iar interesele acestor autorități coincid cu nevoia unei corecte administrări a

^[1] Traducerea acestor spețe aparține autoarei.

justiției. Dacă autoritățile administrative nu pot sau nu vor să se conformeze unei hotărâri, sau numai întârzie în executarea ei, garanțiile cuprinse în art. 6 în faza judecății sunt golate de scop.

Cauza *HORNSBY contra Greciei*,
Hotărârea din 25 Februarie 1997,
Cererea nr. 107/1995/613/701

PROCEDURA

1. Cauza a fost deferită Curții de către Comisia Europeană pentru Drepturile Omului („Comisia”) pe 11 decembrie 1995, în interiorul termenului de 3 luni prevăzut de art. 32 paragraful 1 și de art. 47 din Convenție. Ea își are originea în cererea (nr. 18357/91) formulată împotriva Republicii Elene, depusă la Comisie potrivit art. 25 de către doi cetățeni britanici, dl. David Hornsby și dna Ada Ann Hornsby, pe 7 ianuarie 1990. Reclamanții, care au fost menționați cu inițialele numelor lor în procedura în fața Comisiei, au fost de acord ulterior cu dezvăluirea identității lor.

Comisia a făcut referire la art. 44 și 48 și la declarația prin care Grecia a recunoscut jurisdicția obligatorie a Curții (art. 46). Obiectul cererii era obținerea unei decizii prin care să se stabilească dacă situația de fapt expusă constituia o încălcare de către statul pârât a obligațiilor sale potrivit art. 6 paragraful 1 din Convenție.

2. În răspuns la chestionarul formulat potrivit art. 33 paragraful 3 din Regulamentul Curții, reclamanții au susținut că nu doresc să ia parte personal la audieri. Guvernul britanic, care a fost notificat de Registrator cu privire la dreptul de a interveni [art. 48 lit. b) din Convenție și art. 33 paragraful 3 litera b) din Regulament], nu și-a făcut cunoscută intenția de a proceda în acest sens.

3. Camera va include *ex officio* pe dl N. Valticos, judecător de naționalitate greacă (art. 43), și pe dl. R. Bernhardt, vicepreședintele Curții. Pe 29 septembrie 1995, în prezența registratorului, Președintele Curții, dl R. Ryssdal, a tras la sorți numele celorlalți membri, respectiv dl F. Gölçüklü, dl. L.-E. Pettiti, dl. A. Spielmann, dl. J.M. Morenilla, Sir John Freeland, dl. L. Wildhaber și dl. D. Gotchev (art. 43 *in fine* din Convenție și art. 21 paragraful 5 din Regulamentul Curții).

4. În calitate de Președinte al Camerei (art. 21 paragraful 6 din Regulamentul Curții), dl. Bernhardt, acționând prin intermediul Registratorului, a consultat Agentul Guvernamental Grec și pe delegatul Comisiei cu privire la organizarea procedurii (art. 37 paragraful 1 și art. 38 din Regulamentul Curții). Potrivit ordinului emis ca urmare a acestei consultări, Registratura a primit memoriul Guvernului pe 13

iunie 1996 și susținerile reclamanților potrivit art. 50 pe data de 12 august.

5. Potrivit deciziei Președintelui, audierile au avut loc la sediul Curții Drepturilor Omului, la Strasbourg, pe 24 septembrie 1996. Curtea a ținut o ședință preparatorie anterior acestei date.

Au apărut în fața Curții:

a) pentru Guvern: dl. V. Kondolaimos, consilier, delegat al Agenției, dl. V. Kyriazopoulos, asistent;

b) din partea Comisiei: dl. L. Loucaides, delegat.

Curtea a ascultat concluziile susținute de dl. Loucaides și de dl. Kondolaimos.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

A. Cererea reclamanților de autorizare a deschiderii unei școli private bilingve

6. Dl. David Hornsby și soția sa dna Ada Ann Hornsby s-au născut în Regatul Unit în anul 1937 și, respectiv, 1939. Ambii sunt profesori de limba engleză și locuiesc pe insula Rodos.

7. Pe 17 ianuarie 1984 reclamanta a solicitat Ministerului Educației din Atena **autorizația de a deschide** în Rodos o **școală privată** pentru predarea limbii engleze (vezi § 29 *infra*). Pe 25 ianuarie Ministerul a respins cererea pe motiv că numai cetățenii greci pot fi autorizați în acest sens de către autoritățile educaționale regionale.

8. Pe 12 martie 1984 dna Hornsby a încercat să depună o a doua cerere la autoritatea regională Dodecaneză, dar funcționarul de la registratură a refuzat să o primească. După ce avocatul d-nei Hornsby a formulat plângere, autoritatea a informat-o pe 5 iunie 1984 că, potrivit legislației grece în vigoare, cetățenii străini nu pot fi autorizați să deschidă o școală privată.

9. Dna Hornsby, motivând că impunerea condiției **cetățeniei** pentru autorizarea deschiderii unei școli contravine Tratatului de la Roma din 25 martie 1957, s-a adresat Comisiei Comunităților Europene (CCE), care a trimis cauza Curții de Justiție a Comunităților Europene. În hotărârea din 15 martie 1988 (nr. 147/86, *CCE c. Republicii Elene*), Curtea de Justiție a reținut că „interzicând cetățenilor altor state membre să deschidă școli private, Republica Elenă și-a încălcat obligațiile prevăzute de art. 52 și 59 din Tratatul CEE (de la Roma – n. trad.)”.

10. Pe 10 aprilie 1988 dna Hornsby a făcut o nouă solicitare autorității regionale Dodecaneze și în aceeași zi dl. Hornsby a formulat o cerere similară. Pe 12 aprilie 1988 autoritatea a respins ambele cereri cu aceeași motivare invocată și în răspunsul din 5 iunie 1984 (vezi § 8 *supra*).

11. Pe 15 septembrie 1988 directorul autorității regionale Dodecaneze i-a informat pe reclamanți că problema autorizării cetățenilor străini de a deschide o școală privată era examinată de autoritățile competente.

12. Printr-o scrisoare datată 23 noiembrie 1988, reclamanții au solicitat prim-ministrului să ia măsurile necesare pentru a asigura respectarea hotărârii date de Curtea de Justiție pe 15 martie 1988 (vezi § 9 *supra*).

B. Demersurile la Curtea Supremă Administrativă

13. Pe 8 iunie 1988 fiecare dintre reclamanți a depus la Curtea Supremă Administrativă câte o cerere de revocare a deciziilor directorului autorității educaționale regionale Dodecaneze (vezi § 10 *supra*).

Prin hotărârile din 9 și 10 mai 1989 (nr. 1337/1989 și 1361/1989), Curtea Supremă Administrativă a revocat deciziile cu următoarea motivare comună:

„(...) Prin prezenta cerere se solicită anularea deciziei directorului autorității educaționale regionale Dodecaneze din 12 aprilie 1988 prin care s-a respins solicitarea reclamantului, cetățean britanic, de autorizare a deschiderii unei școli private pentru predarea de limbi străine în Rodos.

Articolul 68 (1) din Legea nr. 2545/1940 (...) prevede: „**Autorizația de a deschide școli private** va fi acordată persoanelor fizice care se bucură de calificarea cerută unui profesor din ciclul primar sau gimnazial din sistemul public, sau care posedă calificare academică echivalentă”. În plus, art. 18 paragraful 1 din Codul Funcției Civile – al cărui art. 2 paragraful 3 de asemenea este aplicabil profesorilor din ciclurile primar și gimnazial – prevede: „Nicio persoană nu poate ocupa o funcție civilă dacă nu are cetățenie greacă”. Din aceste prevederi reiese că este contrar legii ca un cetățean străin să primească autorizație pentru deschiderea unei școli private bilingve.

Articolul 52 din Tratatul de la 25 martie 1957 pentru constituirea Comunității Economice Europene (Tratatul CEE de la Roma – n. trad.) (...) proclamă libertatea cetățenilor unui stat membru de a se stabili pe teritoriul unui alt stat membru, fără **discriminare pe**

motiv de naționalitate cu privire la dreptul de a desfășura activități ca liber-profesioniști și de a porni și desfășura activități comerciale. Această prevedere (...) a devenit direct aplicabilă în Grecia la 1 ianuarie 1981, de la intrarea Tratatului în vigoare, fără a fi necesară transpunerea sa în legislația greacă.

Restricția menționată potrivit căreia cetățenii străini nu pot primi autorizația de a deschide școli private bilingve, în ceea ce privește cetățenii celorlalte state membre ale Comunităților Europene, este contrară art. 52 din Tratat (Decizia nr. 147/86 a Curții de Justiție a Comunităților Europene, 15 martie 1988, *Comisia c. Republicii Elene*), mai ales după data de 1 ianuarie 1981, așa cum s-a reținut deja. Prin urmare, decizia de respingere a cererii reclamantului – bazată pe premisa greșită că interdicția denunțată continuă să fie aplicabilă tuturor cetățenilor străini, fără distincție între cetățenii altor state membre CE și cei ai statelor ne-membre – este nelegală și trebuie revocată.

Prin urmare cererea trebuie admisă.

Pentru aceste motive (...) Curtea Supremă Administrativă revocă decizia din 12 aprilie 1988 a directorului autorității regionale din Rodos (...)"

14. Pe 3 iulie 1989, două asociații ale proprietarilor de școli private și trei proprietari de astfel de școli din Rodos au formulat apel împotriva hotărârilor nr. 1337/1989 și 1361/1989 ale Curții Supreme Administrative. Acest apel a fost respins de Curtea Supremă Administrativă pe 25 aprilie 1991.

15. Pe 8 august 1989 reclamantii au mai formulat două solicitări de autorizare la autoritatea educațională Dodecaneză, atașând hotărârile emise de Curtea Supremă Administrativă și accentuând că nicio amânare a autorizării nu mai poate fi justificată. Cu toate acestea, nu au primit niciun răspuns.

Pe 27 februarie 1990 avocatul reclamantilor s-a adresat din nou autorității.

C. Procedura la Tribunalul Penal din Rodos

16. Pe 28 martie 1990 reclamantii au formulat plângere la Tribunalul Penal din Rodos împotriva directorului autorității educaționale Dodecaneze și a oricărui alt funcționar responsabil, invocând art. 259 din Codul penal (vezi § 24 *infra*).

Pe 22 octombrie 1993 Tribunalul Penal din Rodos a respins plângerea reclamantilor, reținând că, chiar dacă directorul a încălcat legea

refuzând autorizarea, vinovăția cerută de art. 259 pentru a fi întrunite elementele constitutive ale infracțiunii nu a fost dovedită.

D. Procedura la Tribunalul Civil de Primă Instanță din Rodos

17. Pe 14 noiembrie 1990 reclamantii au inițiat la Tribunalul Civil de Primă Instanță din Rodos o acțiune în despăgubiri (art. 914 și 932 din Codul civil și art. 104 și 105 din Legea de aplicare a Codului civil [vezi § 26 *infra*]) pentru prejudiciul pe care l-ar fi suferit prin refuzul autorităților administrative de a se supune hotărârilor Curții Supreme Administrative [vezi § 13 *supra*]. Dl. și dna Hornsby au solicitat 30.025.200 drahme (GRD) și, respectiv, 41.109.200 GRD daune materiale și 100.000.000 GRD daune morale.

18. Pe 30 ianuarie 1992 Tribunalul Civil de Primă Instanță din Rodos a respins ca inadmisibilă acțiunea (hotărârea nr. 32/1992) pe motiv că cererea era de competența instanțelor administrative.

E. Acțiunea la Curtea Administrativă din Rodos

19. Pe 3 iulie 1992 reclamantii au pornit acțiune în pretenții împotriva statului la Curtea Administrativă din Rodos. Au invocat, printre altele, art. 914 din Codul civil și art. 105 din Legea de aplicare a Codului civil. În plus, au susținut că reparația ar trebui să acopere nu doar prejudiciul material și moral deja suferite, dar și pe cele viitoare, până la momentul la care autoritățile vor emite autorizația solicitată.

Pe 15 decembrie 1995, prin hotărârea nr. 346/1995, Curtea Administrativă din Rodos a recunoscut că autoritățile administrative au refuzat în mod nelegal să proceseze cererea d-nei Hornsby din 12 martie 1984 (vezi § 8 *supra*) și că după comunicarea hotărârilor Curții de Justiție și a Curții Supreme Administrative (vezi § 9 și 13 *supra*) au eșuat în respectarea acestora. Cu toate acestea, reținând că reclamantii nu au adus probe suficiente cu privire la prejudiciul suferit, nu a instituit măsuri viitoare.

F. Cererile depuse la Ministerul Educației

20. Pe 20 aprilie 1990 reclamantii s-au adresat Ministrului Educației pentru a interveni. I-au solicitat din nou ajutorul pe 14 ianuarie și 29 iulie 1991, dar și șefului cancelariei pe 25 octombrie 1991.

21. Pe 14 ianuarie 1993 directorul autorității educaționale Dodecaneze i-a informat pe reclamantii că s-a adresat în scris Ministrului Educației pentru a întreba dacă poate emite autorizația solicitată,

având în vedere hotărârile Curții Supreme Administrative din 25 aprilie 1991 (vezi §14 *supra*). Pe 3 mai 1993 i-a informat că i-a scris din nou Ministrului Educației pentru a-i aminti că trecuseră doi ani de la emiterea hotărârilor indicate și că executarea acestora trena. A mai amintit de încă trei scrisori adresate Ministrului și care au rămas fără răspuns.

22. Prin decret prezidențial (nr. 211/1994) publicat pe 10 august 1994 s-a recunoscut dreptul cetățenilor statelor membre de a deschide școli private în Grecia (vezi § 28 *infra*). Cu toate acestea, cei care nu aveau un atestat de absolvire a gimnaziului în Grecia trebuia să susțină o testare a cunoștințelor de limbă greacă și istorie.

Pe 20 octombrie 1994 Ministrul Educației a cerut directorului autorității Dodecaneze să reanalizeze cererea reclamanților în lumina decretului prezidențial nr. 211/1994 și să îl informeze cu privire la orice schimbare de situație.

Pe 11 noiembrie 1994 directorul le-a trimis reclamanților o copie de pe decret și i-a îndemnat să facă demersurile necesare. Pe 7 februarie 1996 le-a scris din nou, arătându-se surprins că nu au susținut examinarea necesară pentru a-și deschide o școală privată sau pentru a preda în cadrul uneia. I-a informat că este ilegal să continue să lucreze la școala privată unde activau (școală aparținând unui cetățean grec), în lumina noii legislații, și i-a rugat să își conformeze situația prevederilor legale dacă doresc să evite aplicarea de sancțiuni.

II. Dreptul intern aplicabil

A. Constituția

23. Articolul 95 paragraful 5 din Constituția datând din 1975 prevede:

„Autoritățile administrative au obligația de a se conforma hotărârilor Curții Supreme Administrative prin care propriile lor decizii sunt revocate. Încălcarea acestei obligații atrage răspunderea autorității vinovate, potrivit statutului acesteia”.

B. Codul penal

24. Articolul 259 din Codul penal prevede:

„**Încălcarea unei obligații legale.** Fapta funcționarului civil care, cu bună-știință, își încalcă una dintre obligațiile legale cu intenția de a obține în mod ilegal un avantaj material pentru sine sau pentru altul sau care aduce prejudicii statului ori unui terț, este pedepsită cu închisoarea de cel

mult 2 ani, cu excepția cazurilor în care fapta întrunește elementele unei alte fapte pedepsite de legea penală”.

C. Codul civil

25. Articolele aplicabile din Codul civil sunt formulate astfel:

Art. 57

„**Drepturile subiective.** Orice persoană ale cărei drepturi sunt încălcate fără temei este îndreptățită să inițieze proceduri prin care să obțină încetarea pe cale silită a încălcării și să împiedice viitoare fapte similare. Dacă persoana ale cărei drepturi au fost încălcate a decedat, dreptul de a deschide procedura aparține soțului, descendenților, ascendenților, fraților și moștenitorilor testamentari. În plus, prezenta procedură nu va exclude posibilitatea formulării unei cereri de despăgubire pornind de la aceeași faptă”.

Art. 59

„**Repararea daunelor morale.** În cazurile prevăzute în cele două articole de mai sus, instanța poate, atunci când judecă cererea de oprire a încălcării, și având în vedere natura acestei încălcări, să oblige persoana vinovată să repare prejudiciul moral suferit de reclamant. Reparația poate lua forma unei sume de bani, a publicării hotărârii și orice altă măsură potrivită în raport cu circumstanțele cauzei”.

D. Legea de aplicare a Codului civil

26. Următoarele prevederi ale Legii de aplicare a Codului civil (nr. 2783/41) sunt relevante în cauza de față:

Art. 104

„Statul este responsabil potrivit normelor Codului civil referitoare la persoanele juridice, pentru acțiunile sau inacțiunile organelor sale privind raporturile de drept privat sau bunurile statului.”

Art. 105

„Statul are obligația de a repara orice daună pricinuită de acțiunile sau inacțiunile ilegale ale organelor sale aflate în exercițiul funcției publice, cu excepția cazurilor când acțiunea sau inacțiunea încalcă o normă legală dar servește interesului public. Persoana responsabilă va fi obligată în solidar, fără a se aduce atingere prevederilor speciale privind răspunderea statului”.

E. Procedura revizuirii la Curtea Supremă Administrativă

27. Articolele 45 și 50 din Decretul prezidențial nr. 18/1989 referitor la Curtea Supremă Administrativă, datând din 30 decembrie 1988/9 ianuarie 1989, guvernează instituția revizuirii acțiunilor sau inacțiunilor autorităților administrative:

Art. 45

„Actele care pot fi atacate

1. Procedura de revizuire referitoare la preținse acțiuni *ultra vires* sau ilegale poate fi exercitată numai împotriva hotărârilor executabile ale autorităților administrative și ale persoanelor juridice de drept public, dacă acestea sunt fără drept de apel de competența unei alte instanțe.

(...)

4. Dacă legea impune unei autorități să reglementeze o situație prin emiterea unei decizii executabile menționată la paragraful 1, cererea de revizuire este admisibilă și împotriva omisiunii autorității de a emite o astfel de decizie.

Autoritatea este prezumată că refuză să ia măsuri fie atunci când termenul stabilit de lege a expirat, fie după trecerea a trei luni de la înregistrarea solicitării către autoritate, aceasta fiind obligată să acorde un număr de înregistrare care să conțină și data primirii. Cererile de revizuire formulate înainte de expirarea termenelor arătate mai sus sunt inadmisibile.

O cerere de revizuire legal înregistrată, formulată împotriva unui refuz tacit al autorităților se prezumă că este îndreptată și împotriva oricărei decizii negative luate ulterior de către autorități. O astfel de decizie poate fi totuși contestată și separat.

(...)”

Art. 46**„Termenul**

1. Cu excepția altor prevederi contrare, cererea de revizuire trebuie formulată în termen de 60 de zile începând cu ziua următoare comunicării sau publicării deciziei ..., sau din ziua imediat următoare datei când reclamantul a aflat despre existența deciziei. În cazurile prevăzute la paragrafele 2, 3 și 4 de la articolul 45, termenul începe să curgă de la expirarea termenelor menționate de respectivele prevederi”.

Art. 50**„Consecințele deciziei**

1. Decizia de admitere a revizuirii va declara nulă măsura atacată, nulitatea având efecte generale indiferent dacă măsura este generală sau individuală.

(...)

3. În cazul inacțiunii, dacă Curtea Supremă Administrativă admite revizuirea, va trimite cauza înapoi autorității competente pentru ca aceasta să ia măsurile cuprinse în decizie.

4. În îndeplinirea obligațiilor impuse de articolul 95 paragraful 5 din Constituție, autoritățile administrative trebuie să respecte deciziile Curții Supreme Administrative având în vedere circumstanțele fiecărui caz, fie prin luarea de măsuri pozitive, fie abținându-se de la orice acțiune contrară deciziei Curții Supreme Administrative. Nerespectarea acestor dispoziții poate duce, pe lângă sancțiunile penale prevăzute de articolul 259 din Codul penal, la suportarea despăgubirilor de către persoanele vinovate.

5. Hotărârile plenului Curții sau ale secțiilor, de admitere sau de respingere a cererii de revocare a măsurilor, vor avea autoritate de lucru judecat

în raport cu părțile din fiecare cauză și cu alte cauze aflate în curs de judecată în fața altor autorități judiciare sau de altă natură, în ceea ce privește problema decisă de Curtea Supremă Administrativă”.

F. Decretul prezidențial nr. 211/1994

28. Decretul prezidențial din 10 august 1994 referitor la „conformarea legislației Greciei privind deschiderea de școli private (...) la prevederile articolelor 7, 48, 52, 58 și 59 din Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene” prevede:

Art. 1

„Scopul prezentului decret este de a conforma legislația Greciei privind deschiderea de școli private (...) la prevederile articolelor 7, 48, 52, 58 și 59 din Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, prin abolirea tuturor formelor de discriminare pe criteriu de naționalitate.”

Art. 2

„În completarea articolului 68 (1) din Legea nr. 2545/1940 referitoare la deschiderea de școli private și internate, autorizația de deschidere a unei școli private va fi acordată și cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, cu condiția ca aceștia să aibă calificarea necesară prevăzută de lege pentru cetățenii greci. Cetățenii Uniunii Europene trebuie să prezinte aceleași documente și certificatul prevăzut de art. 14 (10) din Legea nr. 1566/1985, care se va aplica prin analogie.”

Art. 14 (10) din Legea nr. 1566/1985 prevede:

„Dacă solicitanții nu au certificat de absolvire a gimnaziului, va trebui să depună un certificat care să ateste cunoașterea și vorbirea fluentă a limbii grece și cunoașterea istoriei Greciei. Pentru a obține un astfel de certificat, solicitanții trebuie să susțină o examinare potrivit regulilor prevăzute de Ministerul Educației și Afacerilor Religioase”.

G. Legea nr. 2545/1940 cu privire la școlile private și internate

29. Articolul 63 din Legea nr. 2545/1940 definește **școala privată (frotistirion)** ca „organizarea în același spațiu de cursuri pentru grupuri de mai mult de 5 persoane, sau, indiferent de compunerea grupurilor, pentru mai mult de 10 persoane pe săptămână, cursuri care au ca scop fie suplimentarea și consolidarea cunoștințelor din *curriculum*-ul ciclului primar, gimnazial sau de studii superioare (acestea fiind sau nu preparatorii studiilor universitare), fie învățarea de limbi străine sau muzică sau învățarea de activități extra-curriculare, nu mai mult de 3 ore pe zi pentru grupuri cu aceeași compunere”.

Articolul 68 din aceeași lege prevede că deschiderea unui *frontistirion* este condiționată de obținerea autorizației, care nu poate fi acordată decât persoanelor fizice care au calificarea cerută de lege pentru a se

angaja ca profesori în cadrul sistemului public de învățământ. Această calificare include, potrivit art. 18 din Codul funcționarului public, **cetățenia** greacă.

Potrivit Legii nr. 284/1968, *frontistiria* pentru predarea limbilor străine poate fi administrată doar de persoane care au calificările necesare; pentru definirea acestor calificări se face trimitere la Legea nr. 2545/1940, care includ, printre altele, cetățenia greacă.

Cetățenia greacă este de asemenea cerută în cazul tuturor persoanelor care predau în orice tip de *frontistirion*. Singura excepție este prevăzută de Decretul nr. 46508/1976 al Ministerului Educației și Afacerilor Religioase. Acest decret care, totuși, se aplică numai școlilor *frontistirion* pentru predarea limbilor străine, prevede: „Orice *frontistirion* poate angaja un cetățean străin dacă nu angajează mai mult de 4 cetățeni greci pentru predarea limbii străine. Dacă angajează mai mult de 4 cetățeni greci, va putea angaja mai mulți cetățeni străini, respectând proporția de un străin angajat la 5 cetățeni greci.”

Procedura în fața Comisiei

30. Dl. și dna Hornsby s-au adresat Comisiei pe 7 ianuarie 1990. Au pretins că li s-a încălcat dreptul prevăzut de art. 6 paragraful 1 din Convenție, prin refuzul autorităților de a se conforma la 2 hotărâri ale Curții Supreme Administrative.

31. Comisia a constatat cererea admisibilă pe 31 august 1994. Pe 11 aprilie 1995 a respins o nouă solicitare prin care Guvernul invoca inadmisibilitatea prin raportare la articolul 29 din Convenție. În raportul datat 23 octombrie 1995, Comisia și-a exprimat opinia adoptată cu 27 de voturi la unul că a existat o încălcare a art. 6 paragraful 1 din Convenție.

Concluziile finale ale Guvernului

32. În memoriul său Guvernul a cerut Curții „să respingă în tot cererea formulată de Ada Ann și David Hornsby”.

ÎN DREPT

I. Excepțiile preliminare ridicate de Guvern

33. Guvernul a argumentat în principal, așa cum făcuse și în fața Comisiei, că cererea este inadmisibilă pentru nerespectarea termenului